gemeente
Haarlemmermeer

raadsvoorstel

Onderwerp	Aanvullende kredietaanvraag aanleg drainage Kinheim-Seevank
Portefeuillehouder	Marjolein Steffens-van de Water
Steller	René van Damme en Maureen van Munster
Collegevergadering	2 november 2021
Raadsvergadering	
Raadsvoorstelnummer	2021.0002469

1. Voorstel

Collegebesluit(en)

Het college besluit de raad voor te stellen om:

1. een aanvullend krediet te autoriseren van € 1,5 miljoen (exclusief btw) voor de aanleg van drainage in Kinheim-Seevank in Zwanenburg en hiervan € 1,3 miljoen vrij te geven in 2021 en € 200.000 in 2022 en hiertoe vast te stellen de 50e kredietverstrekking voor 2021 en de 13e kredietverstrekking voor 2022;
2. de kapitaallasten te dekken uit de Voorziening tariefsegalisatie rioolheffing en te verwerken in de Voorjaarsrapportage 2022.

2. Samenvatting

Vanuit het oogpunt van volksgezondheid, om de waterkwaliteit te verbeteren en om schade voor woningen en wegen te beperken, leggen wij drainage aan in gebieden waar de hoogte van de grondwaterstand dit noodzakelijk maakt. Wij zijn gestart met de aanleg van drainage in Kinheim-Seevank in Zwanenburg. Dit project is in 2015 in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2015 tot en met 2019 geraamd op € 3 miljoen. Het project heeft sinds 2015 een lange voorbereidingstijd gekend, omdat wij hebben onderzocht wat de meest toekomstbestendige drainagemethode was. Daarnaast wilden wij de aanleg van drainage combineren met de aanpak van de openbare ruimte ter plaatse, zoals de verhardingen, het groen en rioleringswerkzaamheden. Tijdens de uitvoering is gebleken dat de kosten hoger zijn dan vooraf geraamd. De redenen hiervoor zijn onder andere extra benodigde maatregelen door een slechtere waterdoorlatendheid van de bodem dan verwacht en meerwerkclaims van de aannemer tijdens het werk. Over een deel van de meerwerkclaims zijn wij nog in gesprek met de aannemer. De extra kosten bedragen € 1,5 miljoen. Deze meerkosten zijn niet te dekken vanuit andere projecten uit het Waterplan. Om die reden vragen wij een aanvullend krediet aan.

3. Uitwerking

3.1 Wat willen we bereiken?

Door klimaatverandering is meer dan voorheen sprake van extreme regenval. Hier komt nog bij dat in verschillende delen van Haarlemmeer een hogere grondwaterstand is als gevolg van de hoogteligging (lager dan Normaal Amsterdams Peil) in combinatie met de bodemgesteldheid (klei met een slechte doorlatendheid). Een gevolg hiervan is grondwateroverlast. Vanuit het oogpunt van volksgezondheid is grondwateroverlast bij bebouwing niet wenselijk (drassige tuinen, vochtige huizen). Daarnaast kan een hoge grondwaterstand leiden tot schade aan

woningen door vocht in huis en aan wegen omdat de bodem minder stabiel wordt. Eén van de plaatsen waar zich structureel hoge grondwaterstanden en (grond)wateroverlast voordeden is Zwanenburg.
Volgens de Waterwet hebben wij de zorgplicht, ofwel de inspanningsverplichting, om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand in het openbaar gemeentelijke gebied te voorkomen of te beperken, uitgaande van de bestemming die de grond heeft.
Wij zetten ons samen met het hoogheemraadschap van Rijnland in om onze gemeente beter bestand te maken tegen klimaatverandering (klimaatadaptatie). Het voorkomen van wateroverlast en het beperken van de negatieve gevolgen van wateroverlast zijn hiervan een onderdeel. De samenwerking is vastgelegd in de Strategische Samenwerkingsagenda (SSA) 2015-2030 Haarlemmermeer-Rijnland 2015-2030 (raadsvoorstel 2015.0008009) en in de vernieuwde Strategische Samenwerkingsagenda hoogheemraadschap van Rijnland en gemeente Haarlemmermeer 2020-2035 (raadsvoorstel 2021.0001877). In de SSA en het bijbehorende uitvoeringsplan (Waterplan) zijn de maatregelen opgenomen om een robuust, duurzaam en klimaatbestendig watersysteem te realiseren, zoals middels de aanleg van drainage in het openbaar gebied op de meest urgente plaatsen. In het Gemeentelijk Rioleringsplan 2015 tot en met 2019 (2015.0040910) zijn voor de periode 2015 tot en met 2023 benodigde investeringen geraamd van € 22,5 miljoen voor maatregelen vanuit het Waterplan, waaronder de aanleg van drainage in diverse delen van Haarlemmermeer en maatregelen tegen wateroverlast in Zwanenburg. Deze maatregelen sluiten aan bij de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie, waarin het Rijk, de provincies, gemeenten en waterschappen de gezamenlijke ambitie hebben vastgelegd dat Nederland in 2050 zo goed mogelijk klimaatbestendig en waterrobuust is ingericht.

3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Maatregelen Zwanenburg

In de periode 2015 tot en met 2017 hebben wij diverse verbeteringsmaatregelen op verschillende locaties in Zwanenburg uitgevoerd om de riolering beter bestand te maken tegen extreme regenbuien. Hierdoor is onder andere het veiligheidsniveau van Zwanenburg op het gebied van water verbeterd. De aanpak van wateroverlast op bedrijventerrein De Weeren in Zwanenburg is inmiddels gestart. Daarnaast zijn wij gestart met de aanleg van drainage op locaties in Zwanenburg waar de grondwaterstand dit nodig maakte. Dit betreft twee locaties: ten oosten van de Domineeslaan, waar de drainage is voltooid, en in Kinheim en Seevank.

Aanleg drainage Kinheim-Seevank

De aanleg van drainage in Kinheim en Seevank in Zwanenburg zal naar verwachting eind dit jaar worden afgerond. Hier wordt een zogenaamde 'drainage transport riool' (DT-riool) aangelegd. Dit is een toekomstbestendig systeem dat ervoor zorgt dat de grondwaterstand structureel wordt verlaagd en dat tevens het regenwater van daken en straten afvoert naar het oppervlaktewater. De afmeting van de buis wordt afgestemd op de situatie ter plekke voor wat betreft grondwater, hoeveelheid verhard oppervlak van de wegen en hoeveelheid water van dakvlakken van particulieren. Het hoogheemraadschap van Rijnland is een groot voorstander van de toepassing van een DT-riool en committeert zich aan de vergroting van de bemalingscapaciteit van de gemalen, zodat het vergrote volume van schoon water voldoende wordt bemalen.

Het voordeel van dit systeem is niet alleen dat inwoners minder overlast ervaren door een verlaging van de grondwaterstand, maar ook dat er minder schoon water wordt aangeboden aan de waterzuivering. Hierdoor verminderen de kosten van de rioolwaterzuiveringsinstallatie. Door het schone regenwater te lozen op het oppervlaktewater wordt de kwaliteit hiervan daarnaast verbeterd, omdat er meer doorspoeling is en verzilting wordt tegengegaan. Meer

schoon water in het oppervlaktewater is tevens goed voor flora en fauna.
De werkzaamheden zijn vergelijkbaar met de aanleg van een nieuw riool. De levensduur van een DT-riool is circa 80 jaar.
De aanleg vindt plaats in combinatie met een herinrichting van de openbare ruimte, waardoor werk met werk wordt gemaakt en kosten kunnen worden bespaard. Bovendien ervaren inwoners minder overlast omdat de weg niet twee keer open hoeft.

Aanvullend krediet
Bij vaststelling van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2015 tot en met 2019 is een krediet van € 3 miljoen beschikbaar gesteld voor het project Kinheim-Seevank. Het project heeft sinds 2015 een lange voorbereidingstijd gekend. Tijdens de uitvoering van het project is gebleken dat de kosten hoger zijn dan begroot. Op basis van de meest actuele inzichten zijn de meerkosten als volgt:

Krediet drainage Kinheim-Seevank	€ 3.000.000
Prognose kosten	€ 6.200.000
Verrekeningen met andere taakvelden/kredieten	€ 1.700.000
Tekort op project	-/- € 1.500.000

De meerkosten ten opzichte van het in 2015 beschikbare krediet bedragen in totaal € 1,5 miljoen. Over een deel van deze kosten zijn wij nog in gesprek met de aannemer. Deze meerkosten zijn niet op te vangen binnen het Waterplan en daarom vragen wij een aanvullend krediet aan.
Met de kosten voor de herinrichting van de openbare ruimte, komen de totale kosten van het gehele project op € 6,2 miljoen. Hier zijn de kosten meegenomen voor verhardingen (€ 0,4 miljoen), groen (€ 0,1 miljoen) en ook gelieerde rioleringswerkzaamheden die door andere kredieten uit het Waterplan gedekt zijn, zoals de Leeweg en De Weeren Zuid (€ 1,2 miljoen).

Voor de hogere kosten zijn de volgende redenen:
- door een slechtere waterdoorlatendheid van de bodem dan voorzien en overvloedig grondwater waren extra maatregelen nodig;
- er zijn meerwerkclaims van de aannemer als gevolg van onvoorziene omstandigheden tijdens de uitvoering, zoals bijvoorbeeld een benodigde aanpassing van de bemaling tijdens het werk. Een deel van deze claims is gehonoreerd. Over een ander deel zijn wij nog in gesprek met de aannemer;
- vanwege bovenstaande meerwerkclaims en een langere doorlooptijd zijn er veel extra uren (VTA) en andere kosten gemaakt, zoals noodzakelijke advies- en onderzoekskosten;
- ten opzichte van 2015 zijn de kosten van materialen en loonkosten aanzienlijk gestegen.

Bij de Voorjaarsrapportage 2021 was weliswaar een (dreigende) kredietoverschrijding voor het project Kinheim-Seevank in beeld, maar werd deze nog onderzocht. Omdat er een te grote onzekerheid was in de onderbouwing van de meerkosten en de doorkijk naar de afronding van het project nog onzeker was, konden wij dit niet opnemen in de Voorjaarsrapportage. Ook was de mogelijkheid tot dekking vanuit andere projecten uit het Waterplan nog onvoldoende duidelijk. De afgelopen maanden zijn de kosten significant toegenomen, mede als gevolg van de meerwerkclaims. Het aangevraagde krediet is inclusief de meerwerkclaims en risicoreservering waarover wij nog in gesprek zijn met de aannemer.

3.3 Wat mag het kosten?

De totale kosten voor het gehele project Kinheim-Seevank bedragen € 6,2 miljoen. De extra kosten voor de uitvoering van dit voorstel worden geraamd op € 1,5 miljoen. Hiervan komt € 1,3 miljoen ten laste van 2021 en € 200.000 ten laste van 2022 (voor de nazorg van het project). In de berekening van de kosten is er rekening mee gehouden dat de inkoop-btw compensabel is. De extra kapitaallasten als gevolg van dit aanvullende krediet worden gedekt binnen het in de Programmabegroting opgenomen beleidsdoel 'Zorgen voor een adequaat beheer in de openbare ruimte van grondwater, hemelwater en afvalwater' van het programma Kwaliteit Fysieke Omgeving, taakveld 7,2, middels een extra onttrekking aan de voorziening tariefsegalisatie rioolheffing. Dit verwerken wij in de Voorjaarsrapportage 2022.

Een mogelijk risico is dat de gesprekken met de aannemer niet tot een resultaat leiden, waardoor een juridische procedure zal worden gestart. We achten de kans echter groot dat we tot overeenstemming komen.

3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?

De raad is verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van financiële middelen voor de projecten vanuit het Waterplan. De portefeuillehouder Fysieke Leefomgeving is het eerste aanspreekpunt voor de aanleg van drainage in de openbare ruimte.

3.5 Wanneer en hoe zal de raad over de voortgang worden geïnformeerd?

De raad wordt over de voortgang geïnformeerd in het Meerjarenperspectief Investeringen (MPI).

4. Ondertekening

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,

de loco-secretaris, de burgemeester,

Michiel Ruis Marianne Schuurmans-Wijdeven